Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14 058

www.leeuwarden.nl
E-mail gemeente@leeuwarden.nl

KVK-nummer 59734817
BTW-nummer NL 0019.03.664.B01

Gemeente Leeuwarden

Aan de gemeenteraad

Onderwerp	Stand van zaken interventies Jeugdhulp Friesland
Uw kenmerk	
Ons kenmerk	2024-216005
Dienst	Maatschappelijke ontwikkeling
Sector	Bedrijfsvoering & advies
Contact	14 058, [redacted]
Bijlagen	
Datum	15 oktober 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

Zoals eerder met u gedeeld, is ten behoeve van de continuïteit van Jeugdhulp Friesland (JHF) door de Friese gemeenten in samenwerking met JHF en de Jeugdautoriteit (JA) een Continuïteitsplan opgesteld. JHF heeft op basis hiervan een 'Uitvoeringsplan Jeugdhulp Friesland' geschreven, waarin interventies zijn beschreven die de problemen binnen de eigen organisatie moeten oplossen. De meest ingrijpende interventies gaan over het zorgportfolio, de overhead, het vastgoed en de organisatiecultuur. De gemeente Leeuwarden opereert als regievoerder namens alle Friese gemeenten en moet toezien op nakoming van het Uitvoeringsplan.

In april is uw raad geïnformeerd over de vaststelling van het Continuïteitsplan en op 2 juli jongstleden per informerende brief (kenmerk 2024-139033) op de hoogte gesteld van het Uitvoeringsplan van JHF als ook de reflectie van het college hierop. Op diezelfde datum heeft JHF de definitieve versie van dit plan gepresenteerd.

Wij hebben toegezegd aan het einde van dit jaar u een actuele stand van zaken te verstrekken. Deze brief is het resultaat van de toezegging. We nemen u mee in het proces van de afgelopen maanden en geven een doorkijk naar de komende periode.

Regievoering

De eerdere inschaling van JHF in trede 4 van het draaiboek van de JA (= de solvabiliteit en/of rentabiliteit en/of liquiditeit staat problematisch onder druk) schrijft voor dat er ook een externe regievoerder moet worden aangesteld. Deze regievoerder is geen onderdeel van de organisatie, maar staat er juist naast. De [redacted] is bereid gevonden om per 19 juli jongstleden deze rol op zich te nemen.

Stand van zaken per 1 oktober 2024

De Raad van Bestuur van JHF rapporteert maandelijks aan de eigen Raad van Toezicht en de externe regievoerder over de voortgang van de in het Uitvoeringsplan opgenomen interventies. Omdat deze rapportages bedrijfsvertrouwelijke en concurrentiegevoelige informatie bevatten mogen deze niet in de openbaarheid gebracht en vallen daarom ook niet onder de werkingssfeer van de Wet open overheid. Wij vinden het echter belangrijk dat u goed op de hoogte bent van de stand van zaken. Daarom informeren wij u hierna zo uitgebreid als mogelijk over de financiële en inhoudelijke bevindingen van de afgelopen maanden.

Financieel
In het Uitvoeringsplan heeft JHF in het eerste half jaar van 2024 rekening gehouden met het “worst case” scenario en het “medium case” scenario voor de tweede helft van dit jaar. De insteek is dat vanaf 2026 weer zwarte cijfers worden geschreven, dus dat de omzet positief is. Op dit moment is het beeld dat de eerste maanden van 2024 slechter hebben uitgepakt dan het “worst case” scenario.

In het Uitvoeringsplan wordt uitgegaan van verschillende interventies op financieel gebied. De relevante ontwikkelingen zijn als volgt:

- er is omzetverbetering waar te nemen op ambulante jeugdhulp en dienstverlening binnen de behandel- en expertisecentra voor het jonge kind;
- een taakstelling op inkoop is doorgevoerd en er is een reductie waarneembaar op personeelslasten. Deze reductie wordt primair gevonden in het afscheid dat is genomen van personeel dat niet in loondienst was;
- het afslanken van de overhead is in gang gezet en moet leiden tot een reductie van 18% per 1 januari 2025;
- recent is een vastgoedobject in Dokkum van de hand gedaan. Het pand in Kortehemmen wordt verhuurd en naar verwachting in 2025 verkocht.

Wij zien op dit moment licht positieve kasstromen. Het feit blijft dat incidentele kosten moeten worden gemaakt om medewerkers te kunnen laten afvloeien. Het sluiten van de locatie Kortehemmen heeft ook een reductie in omzet veroorzaakt. Deze nadelen worden grotendeels opgeheven door de structurele besparingen die tot op heden zijn doorgevoerd. Na de afwikkeling van de incidentele kosten zal de structurele besparing vanaf 2025 zichtbaar worden. De rendementen per productgroep nemen toe, maar zijn nog niet voldoende om de overhead volledig af te dekken.

De organisatie draait bijna volledig op liquiditeit en heeft praktisch geen reserves. Daarmee is de liquiditeit een belangrijke levensader. De injectie van het Ministerie van Volksgezondheid, Wetenschap en Sport (hierna: VWS) in de vorm van een lening van 2,5 miljoen euro, de bevoorschotting van Friese gemeenten van eveneens 2,5 miljoen euro als ook de verkoop van vastgoed geven op dit moment een overstand van iets meer dan één maandomzet. Dat is in elk geval kwetsbaar in de maanden dat er hoge personele lasten zijn (vakantiegeld, dertiende maand).

Het Continuïteitsplan beschrijft de toekomstige ontwikkeling van een regeling van het Rijk. Hierin worden incidentele SPUK-middelen beschikbaar gesteld, die

bestemd zijn voor de om- en afbouw van gesloten en residentiële jeugdhulp. Op dit moment vinden er nog gesprekken plaats met het Rijk over een ontwerpregeling, en dan in het bijzonder over de reikwijdte en financiële voorwaarden hiervan.

Samenvattend zijn er verschillende interventies in gang gezet, die niet allemaal volgens de planning zijn begonnen en voltooid, met frictiekosten tot gevolg. Toch is voorlopig de liquide positie voldoende om de ingezette lijn van het Uitvoeringsplan door te zetten.

Organisatorisch
Qua organisatorische maatregelen heeft JHF zich gericht op een herijking van het ambulante aanbod en wordt geprobeerd crisis hulpverlening te voorkomen dan wel zo kort als mogelijk in te zetten. In de afgelopen maanden is door JHF een nieuwe vorm van JeugdzorgPlus ontwikkeld en per 1 oktober jongstleden heeft een daartoe bestemde vestiging in Drachten haar deuren geopend. Verder is er geïnvesteerd in kleinschalige woonvoorzieningen als alternatief voor en vervolg op JeugdzorgPlus.

In de organisatiestructuur is ingegrepen door een volledige directielaag te verwijderen en teamleiders aan te stellen met een span-of-control tussen 25 en 40 medewerkers. Aan de teamleiders wordt een opleidingstraject voor leiderschap gefaciliteerd.

Conform het Uitvoeringsplan wordt er gesneden in de omvang van de formatie. Eind 2024 moet een reductie van twintig banen gerealiseerd zijn. Hierbij is de organisatie uiteraard gebonden aan de vereisten die gelden zoals bijvoorbeeld een sociaal plan. JHF sluit de mogelijkheden om nog dieper te snijden in de formatie niet uit.

Zorgportfolio
Onder regie van de Raad van Bestuur van JHF is deze zomer een werkgroep ingesteld die een beoordeling maakt van het huidige zorgportfolio. Advisering van de werkgroep aan de Raad van Bestuur wordt in december 2024 verwacht. Vanuit zorginhoud en continuïteit is hierover een eerste gesprek met JHF gevoerd. De wens is om vanuit JHF, Leeuwarden en Sociaal Domein Fryslân (hierna: SDF) een analyse hierop te maken zodat er een goed beeld is van de diensten van JHF in relatie tot het Friese jeugdzorglandschap.

JHF zal binnen afzienbare tijd keuzes moeten maken rondom het zorgportfolio, onder andere door verlieslatende zorgproducten af te stoten. Deze keuzes dienen vanzelfsprekend gemaakt te worden in de bredere context van het gehele zorgaanbod. Het gemeentelijke regieteam en SDF blijven actief betrokken.

Afsluitend

Tussen de gemeente Leeuwarden en JHF is begrip voor elkaars perspectieven. Het perspectief van de gemeenten is continuïteit, kwaliteit en betaalbaarheid realiseren van het gehele jeugdzorglandschap. Het perspectief van JHF is hoe zij aan deze continuïteit, kwaliteit en betaalbaarheid bij kunnen en gaan dragen. De verstandhouding wordt wederzijds als constructief ervaren.

De maatregelen zoals in het Uitvoeringsplan zijn opgenomen, zijn in gang gezet. Niet elke maatregel is even eenvoudig door te voeren met soms vertraging tot gevolg. Ondanks alle ingezette maatregelen blijft het nodig om vinger aan de pols houden.

Op korte termijn moet de begroting 2025 van JHF worden vastgesteld.
Dit is een belangrijk moment om te bepalen of de structurele effecten van de ingezette interventies daadwerkelijk bijdragen aan het oplossen van de problemen bij JHF. Wij schatten in dat de JA aan de hand van de vaststelling van de begroting een aanleiding ziet om opnieuw te kijken naar de inschaling van de situatie van JHF. Het regieteam van de gemeente Leeuwarden is voorbereid op een eventuele wijziging van de inschaling en beschikt over routekaarten voor verschillende scenario's,

De gemeente Leeuwarden blijft de ontwikkelingen nauwlettend volgen en kan inspelen op wijzigingen als de financiële en inhoudelijke verwachtingen niet uitkomen. Tegelijkertijd kan er worden afgeschaald als de uitvoering voorspoedig verloopt en er positieve financiële ontwikkelingen zijn.

Het college van B&W zegt u bij deze toe om u opnieuw te informeren zodra het vaststellen van de begroting van JHF voor 2025, en de effecten hiervan op de samenwerking tussen betrokken partijen, bekend zijn.

Tot slot melden wij u dat na vaststelling van de informerende brief deze verzonden wordt aan alle colleges van de Friese gemeenten, die daarna de eigen gemeenteraden op de hoogte kunnen stellen.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend*